

Tilburg,

tijdschrift voor geschiedenis,
monumenten en cultuur
Verschijnt drie maal per jaar.

Jaargang 12, nr. 1
maart 1994

Uitgave

Stichting tot Behoud van
Tilburgs Cultuurgoed
K.v.K.: S 096029 • ISSN: 0168-8936

Redactie

Henk van Doremalen
Ronald Peeters

Vormgeving

Ronald Peeters
Bart Gladdines

Stukken voor de redactie
te zenden aan
redactiesecretariaat
t.a.v.

Ronald Peeters
Montfortanenlaan 96
5042 CX Tilburg.

Abonnementen

Jaarabonnement
f 27,50
instellingen en bedrijven
f 32,50

Losse nummers
verkrijgbaar in de
boekhandel (f 8,50).

Abonneren door
overmaking op de
rekening van de Stichting
tot Behoud van Tilburgs
Cultuurgoed,
Beeklaan 57,
5032 AB Tilburg.

Gironummer 5625554
AMRO-bank rek.nr.
42.81.63.343
onder vermelding van
'abonnement 1994'

Foto's

Indien niet anders vermeld:
Fotocollectie van
het Gemeentearchief Tilburg.
Omslagfoto: Presentator
Rob van Gestel tijdens
'Tilburg Literair I' in 1992

Opmaak en druk
Drukkerij-Uitgeverij
H. Gianotten B.V., Tilburg

Introductie

Tilburg Literair II

De eerste keer dat *Tilburg Literair* plaatsvond, was op 28 maart 1992. Samen met de doop van het boek *De Paap van Gramschap, vier eeuwen schrijven en drukken in Tilburg* van Ronald Peeters werd met deze manifestatie de opening van het nieuwe onderkomen van de Openbare Bibliotheek op het Koningsplein gevierd. Daar vond het evenement ook plaats, in de kantine, die helaas achteraf niet zo geschikt bleek voor dergelijke initiatieven. Maar liefst negen in Tilburg wonende auteurs gaven toen acte de présence: Fred La Haye, Berry van Oudheusden, Jaap Houdijk, Ed Schilders, Wim Voermans, Ko de Laat, Jace van de Ven, Jasper Mikkers en Cees Verraak. De vijf laatsten zijn ditmaal weer van de partij, met de aantekening dat Wim Voermans nu de presentatie verzorgt. Overigens traden er in 1992 eigenlijk tien op, daar Grand Old Man Jan Naaijken, helemaal overgekomen uit Hilvarenbeek, zich niet onbetuigd liet.

Bij de muzikale entr'acte zien we nog een bekende terug: *Henk Koekkoek*, gevierd jazzmuzikant, die wederom met enkele muzikale bentgenoten zal aantreden.

Zeven schrijvers treden tijdens *Tilburg Literair II* voor het voetlicht, drie andere namen betekent dit dus. Dat zijn Hilde de Bresser, Ria Lhermitte en Cees van Roosmalen. Laatstgenoemde zal door zijn ziekte niet zelf op kunnen treden, dat doet Albert Gielen voor hem. Bio- en bibliografische gegevens van de betreffende schrijvers, tevens het programma van de avond, treft de lezer achterin aan.

Twee jaar geleden kwam zoals gezegd *De Paap van Gramschap* uit (spreekstalmeester Rob van Gestel toen: 'een soort Wehkamp waarin je van alles kunt vinden wat literair is in Tilburg'), nu verschijnt tijdens de tweede versie van *Tilburg Literair* deze special van het tijdschrift *Tilburg*, waarin diverse onderwerpen over het literaire Tilburg aan bod komen. De bezoeker krijgt het bij zijn entree aangeboden. Ik mag wensen dat zo'n begeleidende publikatie een vast onderdeel wordt bij de nu geboren traditie *Tilburg Literair*.

Ten slotte wil ik de Gemeente Tilburg, Stichting J.H. Leopold en Stichting tot Behoud van Tilburgs Cultuurgoed voor hun respectieve bijdragen bedanken. Hun steun was onontbeerlijk.

Cees van Raak

.....

Inhoud

- 2 **Cees van Raak:** *Introductie Tilburg Literair II*
- 3 **Lauran Toorians:** *Kleine persen in Tilburg*
- 6 **Jace van de Ven:** *Monumentje voor Joseph Hollander*
- 8 **Ronald Peeters:** *Tilburgse boekencuriosa*
- 15 **Cees van Raak:** *Tymen Trolsky, het leven van een pseudoniem*
- 18 **Henk van Doremalen:** *De angst voor 'minder geschikte' lectuur*
- 22 **Annemarie Quispel:** *Stichting J.H. Leopold*
- 24 *Programma Tilburg Literair II*
- 24 *Bio- en bibliografische gegevens*
- 25 **Tilburg kort**

Om de renovatie van de schouwburg luister bij te zetten kwam directeur Leo Pot op het idee om tegels met gebeitelde gedichten tussen de Noordhoekring en het kantongerecht te laten leggen.

De criteria van de selectiecommissie, onder leiding van professor Goedegebuure van de KUB, luiden: niet meer dan vier regels, geen citaten, en het moesten volledige gedichten zijn. Alle respect voor het initiatief, maar waarom twee gedichten van zowel Hugo Claus, Jules Deelder als Judith Herzberg? Had men geen tijd genoeg om andere gedichten op te sporen? Verder zijn onder meer vertegenwoordigd Lucebert (met het overbekende 'Visser van Ma Yuan'), Hans Lodeizen, K. Schippers, Remco Campert, Paul van Ostaijen, J.A. Emmens (rustig te lezen op vluchtheuvel Schouwburgring), Ellen Warmond, J.P. Guépin, Pé Hawinkels, Jan G. Elburg, Guido Gezelle en Cees Buddingh' (met de evergreen 'Zeer vrij naar het Chinees'), maar ook cabaretiers als Hans Dorrestijn en Marijke Boon. Diegene die ze allemaal wil nalopen - het zijn 23 tegels in totaal - zal veel geluk moeten hebben. Er is vanwege het verrassingseffect namelijk geen route-

DE KOE
EEN KOE
IS EEN MERKWAARDIG BEEST
WAT ER OOK IN HAAR GEEST
MOGE ZUN
HAAR LAATSTE WOORD,
IS ALTUD
BOE
K. SCHIPPERS

Poëzietegel aan de Schouwburgring. Foto Frans van Ameijde, 1994.

26

beschrijving van. Zeker liggen er vele mooie gedichten tussen, en wat ook zeker is: geen enkel werk van een Tilburgse auteur. Men had toch op zijn minst kunnen navragen, want jazeker, er wonen dichters in Tilburg. Een waarlijk gemiste kans is bijvoorbeeld het gedicht 'Contactadvertentie' van Ko de Laat: *Man zoekt dito vrouw*. Vier

regels, nee, vier woorden onder elkaar. Niet de moeite waard, deze potentiële klassieker? Overigens, is er al iemand die alle 23 gedichten aan zijn of haar voeten heeft zien liggen?

Cees van Raak

De Tandem van Hilde de